

Щодо можливостей для громадян України, що тимчасово перебувають на території Республіки Польща

Згідно із Законом «Про допомогу громадянам України», громадяни України, які легально в'їхали до Польщі після 24 лютого 2022 року, мають право залишатися в країні до 30 вересня 2025 року.

Польща також надає можливість учням, які не є її громадянами, зокрема дітям з України, що прибули до країни після 24 лютого 2022 року і підлягають обов'язковому навчанню в закладах загальної середньої освіти, вивчати мову та культуру країни свого походження.

Дипломатичні та консульські установи або культурно-освітні організації України можуть організувати навчання у школах за погодженням таких заходів з директором і відповідними органами. Школи забезпечують приміщення та освітні матеріали безкоштовно.

Освіта

1. Прийом до шкіл учнів з України

Діти та підлітки, які прибувають з-за кордону і досягли віку обов'язкового шкільного навчання (7-18 років), приймаються до державних шкіл Польщі і забезпечуються опікою та навчанням на умовах, що застосовуються до польських громадян.

З 1 вересня 2024 року діти та учні з України повинні виконувати зобов'язання щодо дошкільної підготовки та обов'язкового шкільного навчання. Винятки можуть бути зроблені для учнів, які навчаються в останньому класі української школи.

2. Екзаменаційні вимоги

У 2024/2025 навчальному році іспит за восьмий клас для учнів, які є громадянами України, буде проводитися з математики та сучасної іноземної мови. Виняток може бути зроблено для учнів, які у 2024/2025 навчальному році навчаються у в останньому класі школи, що функціонує в українській освітній системі з використанням дистанційних методів навчання, і які мають намір скласти український іспит на атестат зрілості (випускний) у 2025 році.

Водночас учень сам вирішує, чи скласти іспит за восьмий клас польською мовою. З 2025 року українська мова буде включена до польської матури (випускні іспити в середніх школах, які є одночасно вступними до закладів вищої освіти) як іноземної на вибір.

Передбачено додатковий термін для учнів, які є громадянами України, для подання декларацій для складання іспиту за восьмий клас, іспиту на атестат зрілості та професійно-технічного іспиту у 2024/2025 навчальному році.

Передбачено додатковий термін для подання директором школи директору районної екзаменаційної комісії списку учнів, які подали заяви про вступ на іспит за восьмий клас, іспит на атестат зрілості та професійний іспит у додаткову дату.

3. Оцінювання учнів

Школи можуть пропонувати можливість не класифікувати (не виставляти оцінки) учням, які ще не опанували польську мову. Якщо ви вважаєте, що це стосується вашої дитини, ви можете звернутися до адміністрації школи з проханням врахувати цей підхід для вашої дитини.

Якщо педагогічна рада вирішить, що учень не володіє польською мовою або його знання польської мови є недостатнім для отримання користі від навчання, або обсяг проведених занять унеможливує проведення річного (або піврічного) класифікаційного оцінювання, у такому випадку замість атестата учень отримає довідку про відвідування підготовчого відділення, а в таблиці успішності буде зазначено, що учень не підлягав класифікації.

4. Можливість адаптації освітніх програм

З метою врахування потреб дітей з України у польських школах можуть бути внесені зміни в освітні програми. Якщо дитина не володіє польською мовою на достатньому рівні для ефективного навчання, батьки/опікуни дитини можуть подати клопотання до школи з проханням про адаптацію програми або організацію додаткової підтримки.

5. Форми підтримки учнів, які прибувають з-за кордону, включаючи Україну

- Навчання на підготовчому відділенні.
- Можливість здобуття освіти у спеціальному дитячому садку, спеціальній початковій школі, спеціальній школі, спеціальному освітньо-виховному комплексі або спеціальному освітньо-виховному закладі дитини з інвалідністю.

Можливість надається на підставі заяви батьків або особи, яка опікується дитиною, про те, що до державної психолого-медико-педагогічної консультації, у тому числі державної спеціалізованої консультації, подано заяву про видачу довідки про потребу в спеціальній педагогічній (психолого-медико-педагогічній) консультації.

- Додаткові безкоштовні заняття з польської мови.

Учні, які розпочали додаткове вивчення польської мови у 2022/2023 та 2023/2024 навчальних роках, мають право на це навчання протягом не більше 36 місяців. Директор школи відповідає за перевірку тривалості додаткового навчання.

Період додаткового безкоштовного вивчення польської мови обчислюється одноразово з моменту його початку в першій школі, де воно було надано учневі, період включає також шкільні канікули та інші дні, вільні від освітньо-виховної діяльності, які є частиною навчального року, попри те, що в цей час не проводяться заняття.

- Додаткові заняття з певного предмета.
- Допомога асистента вчителя, який володіє мовою країни походження.
- Допомога міжкультурного асистента.

Працевлаштування

1. Міжкультурний асистент

З 1 вересня 2024 року впроваджено посаду міжкультурного асистента в початкових школах, середніх загальних школах та технікумах, який допомагає учням, які не є громадянами Польщі, адаптуватися до шкільного середовища. Асистент з питань міжкультурної взаємодії матиме статус непедагогічного працівника, на якого поширюються положення закону від 26 січня 1982 року «Карта вчителя» ([Законодавчий вісник](#)).

Асистент допомагає в адаптації, інтеграції, а також у запобіганні насильству та дискримінації. Від кандидата на цю посаду не вимагаються спеціальні кваліфікації, але він має володіти мовою країни походження учня та польською на комунікативному рівні.

Фінансування працевлаштування асистента відбувається коштом Фонду допомоги.

2. Вчителі без офіційно визнаної кваліфікації

Такі вчителі можуть працювати в школах за згодою місцевого органу управління освіти (kurator oświaty). Більш детальна інформація щодо працевлаштування громадян України в якості вчителів доступна також українською мовою на сайті Міністерства національної освіти за наступним посиланням: [Працевлаштування вчителів у Польщі](#).

3. Можливість працевлаштування в державній психолого-педагогічній консультації

В тому числі в державній спеціалізованій консультації, особи, яка не є вчителем і має освіту, визнана керівником консультації придатною для виконання завдань, визначених керівником консультації. Це можливо в обґрунтованих випадках і за згодою директора школи.

4. Можливість працевлаштування в державному закладі освіти або закладі, що забезпечує догляд і виховання учнів

Для особи, яка не є вчителем, але має освіту, визнану керівником закладу, у період навчання за межами місця постійного проживання. Це можливо в обґрунтованих випадках і за згодою директора школи або наглядового органу.

Визнання іноземних документів про освіту

Відповідно до статті 186 [Закону від 20 липня 2018 року «Про вищу освіту і науку» в Польщі](#), академічний викладач може отримати посаду професора або доцента, якщо він має значні наукові, мистецькі або дидактичні досягнення. У цьому випадку немає потреби в офіційному визнанні іноземних наукових ступенів або професійних звань.

1. Процедура визнання іноземних документів про освіту

Процедуру визнання іноземних дипломів проводить заклад вищої освіти, який має наукову категорію А+, А або В+ з дисципліни, що має відношення до заяви. Заклад вищої освіти визначає умови та порядок звільнення від сплати збору, що справляється за проведення процедури визнання іноземних документів про освіту. Максимальний розмір збору становить 50% від заробітної плати професора університету, тобто 4 685 злотих. Максимальний термін проведення процедури становить 90 днів.

2. Механізм відшкодування витрат на процедуру визнання іноземних документів про освіту

Було запроваджено механізм відшкодування витрат за визнання іноземних документів про освіту для осіб, які шукають роботу. Плата, що стягується за процедуру визнання іноземних документів про освіту або процедуру підтвердження навчання на певному рівні вищої освіти, може бути профінансована з Фонду праці за заявою безробітної особи або особи, яка шукає роботу. Більш детальна інформація про механізм відшкодування доступна за наступним покликанням: [Фінансування визнання іноземних документів про освіту](#).

3. Проект від фундації «Незламна Україна» та міжнародної організації CARE International in Poland «Працюй за освітою, працюй в освіті»

Проект забезпечує безоплатну допомогу освітянам з України з підготовкою та працевлаштуванням у польські навчальні заклади.

Учителі шкіл, виховательки дитячих садочків та психологи зможуть підтвердити свій диплом, отримати сертифікат, що підтверджує знання польської мови на затребуваному рівні, пройти необхідні підготовчі курси та працевлаштуватися у польський навчальний заклад на посади, що відповідають рівню кваліфікації. Подати заявку на участь в проєкті можна [за покликанням](#).

4. Інформація та рекомендації щодо визнання іноземних документів про освіту

Необхідні документи та покрокова процедура доступні [на сайті](#).